

September 2024 OSG, Fride Bonda

Over loslaten en verdergaan, over een andere boeg gooien

In een interview vertelt kookboekenschrijfster Claudia Roden over een amandelkoekje. Ze is van geboorte een Egyptische en in haar jonge jaren ging ze studeren in Londen. In de tijd dat ze daar was brak de Suez-oorlog uit en ze kon niet meer terug. Het maken en eten van amandelkoekjes bracht haar beleving terug naar haar geboorteland, naar haar grootmoeder die deze koekjes bakte; de geur, de smaak, de sfeer van aandacht, geborgenheid en liefde waren allemaal verborgen in dit koekje. Met heimwee en liefde sprak ze erover. Het koekje was deel van haar verleden, van haar identiteit.

Met haar moeder, die ook het land moest ontvluchten besloot ze een kookboek te schrijven met Egyptische mediterrane recepten. Het hielp hen om verbonden te blijven met hun moederland en ze konden hun liefde voor hun land delen met anderen.

Mensen die hun land verlaten, verlaten alles wat hen vertrouwd was, hun taal, de kleuren, de geuren, de omgangsvormen, hun identiteit, wie ze waren.

Dat alles moeten vluchtelingen loslaten. Ze wonen in een land waar alles nieuw ontdekt moet worden.

Veel bijbelse verhalen gaan over loslaten.

Loslaten van een paradijs, loslaten van een kind, loslaten van verwachtingen, loslaten van een land, loslaten van oude denkbeelden, van patronen en gewoontes, van fixaties, loslaten van je identiteit en wat betekenis en zin gaf aan je leven loslaten van leven, loslaten van angst.

Evenzo vaak gaat het over 'wees niet bang'

Angst is er wel, als je wat vertrouwd is achter je laat en je niet weet hoe de weg voor je zich ontvouwt, als je niet weet waar de weg naar toe gaat. En dan een stem die zegt: Wees niet bang, het onbekende kan iets wakker roepen dat je goed doet.

Het verhaal van de vissers gaat ook over loslaten.

Een verhaal van mensen die hun leven oppakken na een grote gebeurtenis; zoals mensen dat doen als ze in hun leven getroffen zijn door iets groots. Na een ontplofte bom of een overstroming zie je dat mensen, na de eerste schok en verbijstering zoeken naar materialen om een onderkomen te maken, of een vuurtje maken om warm te worden en eten te koken. Mensen pakken het leven op.

En dat doen de vissers ook na de kruisdood van hun rabbi, die een toekomst voor hen geopend had. En met zijn wrede dood lijkt alles weg.

'Ik ga vissen', zegt Petrus. Er moet weer brood op de plank komen. Een ander zou zeggen: 'ik ga de tuin doen, ik ga boodschappen doen'. Iets doen, iets maken. Dat is zo wezenlijk voor het mens-zijn. Het is het verhaal van de schepping dat God de aarde heeft gemaakt en de mens naar zijn/haar beeld. We zijn mens als we iets doen, als we iets maken, om voor onszelf en de ander te zorgen.

De vissers gooien hun netten uit en ze vangen niets.

Aan de walkant staat een man die hen een hint geeft: gooi je netten eens uit aan de andere kant. En zie hun netten raken vol vis.

Het is een spreekwoord geworden, Gooi het over een andere boeg. Een inzicht voor bedrijven, voor organisaties, voor persoonlijke verhoudingen. Als iets niet meer werkt, probeer eens iets anders, laat je oude gewoontes varen en zoek een andere manier van doen, put uit een andere bron.

Daarin zijn veel mensen traag. Omdat het vertrouwde dierbaar is, omdat je ervan houdt hoe het is en je niet wilt geloven dat wat jou goed heeft gedaan voorbij kán zijn. Dat wil je niet loslaten.

En het geeft onzekerheid, omdat je de nieuwe weg niet kent. Iedere stap zet je behoedzaam: draagt deze nieuwe grond wel..., kan het goed zijn, deze stap? Zoveel onzekerheid als je los moet laten en andere wegen moet verkennen.

Er is een openheid die leeg voelt.

Maar is het leeg? Ik kijk nog eens naar het eerste verhaal uit de bijbel: de aarde was woest en leeg, lezen we. Maar was het wel zo leeg. Er was een oervloed, chaos zeggen andere vertalers. Chaos waarvan? Van allerlei elementen; er was aarde, er waren wateren. En er zweefde een geest Gods boven het water, een energie die leven wakker roept uit de chaos. Dat is niet niets. Dat is heel wat.

Hoe leeg is openheid?

Iedereen die voor een open onbekende weg staat heeft bagage. Je neemt altijd iets mee uit het oude land. Dingen die je goed hebben gedaan, die je koestert, een verlangen naar verbondenheid.

Claudia Roden nam haar gerechten mee uit Egypte naar het nieuwe land.

Als OSG staan we voor een nieuwe onbekende tijd. Kunnen we goede ervaringen, betekenisvolle waarden meenemen het verdere leven in? Kunnen we meenemen wat hier is doorgegeven aan vrede, bemoediging, vergeving, verzoening, vriendschap?

Wat kun je gebruiken uit je bagage in het nieuwe land, in de nieuw ontstane situatie?

Dat weet je nog niet als je aan het begin staat. Bij elke overgang van het een naar het ander is er de leegte en die moet je uit houden. Dat schuurt aan je ziel-

Wees niet bang, lezen we vele, vele malen in bijbelse verhalen, omdat het menselijk is om bang te zijn. De woorden willen vertrouwen oproepen, vertrouwen dat het onbekende kan iets wakker roepen dat goed doet. Het zijn ervaringen van mensen Hagar, de Egyptische slavin, hoorde die woorden toen ze dacht dat ze ging sterven; de mensen in ballingschap t.t.v. Jesaja hoorden die woorden. Maria hoorde de woorden toen ze zwanger werd, de herders in het veld hoorden de woorden. 'Wees niet bang, ik ben bij je.' En die 'ik' is die energie die ooit boven de wateren zweefde, die uit chaos leven wakker riep. Ook als er chaos is in ons leven, als we moeten loslaten wat ons lief is. Vertrouwen is er niet in een moment, je toevertrouwen aan het nieuwe heeft tijd nodig, duurt en duurt als een zaadje dat na een lange winter ontkiemt.

Er is een andere oude wijsheid die eenzelfde vertrouwen wil geven.

Wees wie je bent vanuit je eigen grond, adem in en leef.

Druk jezelf volledig uit,

Wees als de natuurkrachten:

als het waait, waait het,

als het regent is er regen,

als de wolken voorbij drijven komt de zon erdoor.

Open jezelf voor de weg vertrouw op je natuurlijke reacties

en alles zal op zijn plaats vallen.

Laten we moed verzamelen om ons toe te vertrouwen aan die oude wijsheden.